

Introductie

Na onze eerste nieuwsbrief van oktober 2010 hebben weer tal van nieuwe activiteiten plaatsgevonden. Deze nieuwsbrief geeft hier een overzicht van. De eerste nieuwsbrief, met daarin een overzicht van alle onderzoekers en casussen in de hotspots, is terug te vinden op onze website. Deze tweede nieuwsbrief gaat over de volgende onderwerpen:

- Rondje buitenlandse partners
- Stuurgroep: Eerste bijeenkomst + leden
- Eerste voortgangsrapportage
- Nieuwe casussen geïdentificeerd
- Eerste deliverables zijn klaar!
- AIO Workshops over actie-onderzoek
- Factoren voor succesvol actie-onderzoek
- Projectendag KVK op 7 april

Rondje buitenlandse partners

In deze periode zijn bezoeken gebracht aan onze drie buitenlandse partners in Zweden, Verenigd Koninkrijk en Duitsland.

In Duitsland hebben we gesproken met Prof. Bernd Siebenhüner en zijn team (Universiteit van Oldenburg). Aan de orde kwam een aantal interessante mogelijkheden voor samenwerking en uitwisseling. Voorbeelden hiervan zijn de Duitse projecten Klimzug, Northwest 2050 en Chameleon, waarin een tiental governance-onderzoekers bezig is met vraagstukken omtrent klimaatadaptatie.

Ook het bezoek aan het team van de University of East Anglia (w.o. Tim Rayner, Andrew Jordan en Neil Adger) heeft veel opgeleverd. Ze zijn betrokken bij vele interessante regionale, nationale en Europese projecten. Voorbeelden zijn het Thames 2100 plan, publieke compensatie van private kosten voor klimaatadaptatie, en beleidsinnovatie in relatie tot klimaatadaptatie.

In mei 2011 staat er nog een bezoek bij Per Olsson, Carl Folke en hun collega's van het Stockholm Resilience Centre op het programma.

Projectendag KVK op 7 april

Op 7 april 2011 zal in de Eenhoorn in Amersfoort de eerste projectendag van Kennis voor Klimaat plaatsvinden. Namens het thema Governance of Adaptation zijn wij betrokken bij het merendeel van de sessies. Wij geven o.a. presentaties over governance in de sessies van de Waddenzee, Grote Rivieren en Zuidwestelijke Delta. Ook zullen de 10 AIO's van KVK Governance aanwezig zijn om hun contacten met hotspotpartijen en andere onderzoekers verder op te bouwen.

Eerste voortgangsrapportage naar tevredenheid ingediend

In februari 2011 is de eerste voortgangsrapportage ingediend bij het Programmabureau van Kennis voor Klimaat. Het rapport doet verslag over week 1 t/m 52 in 2010. Op 23 maart 2011 werd deze rapportage inhoudelijk en financieel besproken met het Programmabureau en werd positief geëvalueerd.

Laatste promotie-onderzoeker aangesteld

Sinds januari 2011 heeft de Erasmus Universiteit Saskia van Broekhoven aangesteld voor het project 2.2: Multifunctioneel ruimtegebruik. Hiermee zijn er nu in totaal tien AIO's actief binnen KVK Governance, inclusief de buitenpromovendus Frank van Lamoen (Provincie Noord-Brabant, coördinator hotspot Droge Rurale Gebieden), die zijn onderzoek zal koppelen aan project 2.3 – Leiderschapsstrategieën.

Eerste bijeenkomst stuurgroep

Op 27 januari 2011 heeft in Utrecht de eerste bijeenkomst van de stuurgroep 'Governance of Climate Adaptation' plaatsgevonden. De stuurgroep bestaat uit de volgende leden:

- R.J. in 't Veld (voorzitter)
- J.W.L. ten Hoeve (Ministerie van IenM)
- F.B.A. van Lamoen (HSDR)
- J. Jacobs (HSRR)
- J.E.M. Beurskens (HSZD)
- B.A.F. van den Ven (HSHL)
- S. Mol (Ministerie van IenM)
- P.M.J.M. Huntjens (WUR) (secretaris)
- K. van Nieuwaal (KVK)
- C.J.A.M. Termeer (WUR)

Eerste deliverables zijn klaar!

Binnen het KVK programma moeten alle thema's een aantal wetenschappelijke en maatschappelijke producten opleveren. Dit noemen wij 'deliverables', waarvan de eerste twee nu klaar zijn:

Eind 2010 is een conceptversie afgerond van het theoretisch raamwerk: *'The regional governance of climate adaptation: a framework for developing legitimate, effective, and resilient governance arrangements'*. Deze conceptversie is ingediend bij het wetenschappelijke tijdschrift *Climate Law*. Dit wordt **Deliverable O.A.**

Ook is **Deliverable 1.A** afgerond: *'Collaborative Action Research for the Governance of Climate Adaptation: Foundations, Conditions and Pitfalls'*. [Klik hier voor het artikel.](#)

AIO-workshops over actie-onderzoek

In oktober 2010 en februari 2011 heeft thema 7 workshops georganiseerd over actie-onderzoek. In mei 2011 staat al de derde workshop op de agenda. Deze workshops zijn in eerste instantie bedoeld om de AIO's goed beslagen ten ijs te laten komen in de hotspots. Een belangrijke focus in hun onderzoek is om samen met hotspotpartijen kennis te ontwikkelen. Daarbij is het belangrijk dat deze kennisproducten niet alleen wetenschappelijk van hoge kwaliteit zijn, maar ook direct relevant zijn voor de praktijk.

In de workshops wordt een breed scala aan onderzoeksmethoden besproken. Samen met de AIO's is geïnventariseerd welke factoren belangrijk zijn voor het succesvol uitvoeren van samenwerkend actie-onderzoek (**zie figuur 1 op de volgende pagina**). Ook het opzetten van een onderzoeksplan komt uitvoerig aan bod. Daarnaast wordt er levendig gediscussieerd over de noodzaak van samenwerkend actie-onderzoek voor de governance van klimaatadaptatie en aanverwante zaken.

Meer over dit onderwerp is terug te vinden in ons zojuist verschenen rapport ['Collaborative Action Research for the Governance of Climate Adaptation: Foundations, conditions and pitfalls'](#).

Nieuwe casussen geïdentificeerd

In aanvulling op de eerste nieuwsbrief van oktober 2010 worden er nog steeds aantal nieuwe casussen geïdentificeerd in onze hotspots. In de hotspot Grote Rivieren en de hotspot Waddenzee werd aansluiting gezocht met de kennisbehoeften van het Deltaprogramma. Er wordt in beide hotspots nog naar mogelijkheden voor co-financiering gezocht.

In de hotspot **Grote Rivieren** worden momenteel onderzoeksactiviteiten gepland in het kader van 'entrepreneurial leadership' (project 2.3) en 'multi-level governance' (project 2.4).

In de hotspot **Waddenzee** zal er gekeken worden naar het trilaterale overleg Waddenzee, in het kader van 'Transboundary Governance of Adaptation' (project 5.2). Daarnaast wordt er ook gewerkt aan voorstellen gericht op de rol van stakeholder percepties bij het ontstaan en voorkomen van eventuele deadlocks binnen governance arrangementen (project 4.1) en de co-productie van betrouwbare kennis (project 4.2). Wellicht dat ook het thema multi-functioneel ruimtegebruik (project 2.2) in de Waddenzee onderzoek gaat doen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de onderzoekscoördinator: patrick.huntjens@wur.nl

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

vrije Universiteit amsterdam

Radboud
Universiteit
Nijmegen

Universiteit Utrecht

Stockholm
University